REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, plața mare *nr. 30.*
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURĬ de ANUNȚURĬ:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. În Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare ți.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-riĭ de *Dumineca* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de *Dumineca* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-niĭ colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare. Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe treĭ lunĭ 6 corone. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 13. Brașov, Joi 17 (30) Ianuarie. 1902.

Biserică maghiară cuceritóre?

Se ḑice, că ședințele congresului catolicilor ungurĭ sunt urmărite de către publicul interconfesional din Budapesta cu mai mare interes chiar, decât ședințele camerei deputaților.

Acésta este a se datori de sigur numai curentelor, de care sunt conduse grupurile minorității. De o parte intransigența grupului condus de Ferdinand Zichy, la care s'a alăturat și grupul episcopului ardelean Mailath, de altă parte elanul ce șĭ-l iau mirenii, ca Ugron și alții, în a desfășura stégul ideiĭ de stat maghiar și la organisarea autonomieĭ bisericeĭ catolice.

Acțiunea diplomatică, ce a fost întreprins'o Gabriel Ugron în unire cu faimosul Rimler la Paris, în contra triplei alianțe, cu tot eșecul și blamul suferit prin destăinuirile făcute în pressă, n'a detras nimic acestui deputat și diplomat sĕcuesc, ci a contribuit numai a mări popularitatea lui la șoviniștĭ. Décă mai adaugem, că Ugron e pe de-asupra un escelent orator, care esercită multă atracțiune, ne putem închipui, că ședința congresuluĭ catolic dela 26 l. c., în care el a vorbit în desbaterea generală a proiectului comisiuneĭ de 27, va fi fost una din cele mai cercetate

In discursul ținut în acea ḑi, a fost atinsă de Ugron și cestiunea, ce ne interesézĕ și ne frământă și pe noi Românii din punct de vedere național-bisericesc, și pe care a pus'o așa: — Noi, Maghiarii am învitat pe Românii uniți din Ardél la acest congres, dér ei nu s'au presentat — ce trebue sĕ facem decĭ noi, ca congres, ca sĕ-i atragem și sĕ-i facem sĕ între și ei în comuniunea bisericéscă a catolicilor maghiarĭ?

Ca unul din cele mai puternice argumente ale sale în contra proiectului de statut al comisiuneĭ de 27, care „se mișcă în marginĭ prea înguste“ și abia concede o umbră de autonomiă, Ugron a adus înainte așa-dér tendința de-a trage și pe Românii uniți în sfera autonomieĭ bisericeĭ maghiare.

El a presentat lucrul așa, ca și când participarea sĕu neparticiparea Românilor unițĭ la congresul din Budapesta ar fi numai o cestiune de liberalitate a Maghiarilor; a afirmat, că, décă autonomia catolicilor ungurĭ se va organisa pe base mai largĭ, cei din metropolia Blașiului se vor simți ferićițĭ de a face causă comună cu ei, spre mai marea gloriă a ideiĭ de stat maghiar.

In închipuirea, că limba și cultura maghiară a devenit iresistibilă, Ugron stătuesce congresul sĕ fiă mai generos la stabilirea drepturilor de autonomiă, ca astfel sĕ pótă esercita putere de atracțiune „față cu cei ce vorbesc în limbă streină, cugetă în limbă streină și a căror intelect și inimă sunt covêrșite de accentele stranie ale limbeĭ streine“.

Etă în câte-va cuvinte desfășurat întreg planul de contopire, cel țes acum de peste treĭ-ḑecĭ de anĭ adversarii bisericeĭ române naționale. Ugron vrea sĕ dea cu o mână avênd de scop a captiva și a corumpe, pe când cu cealaltă mână vrea sĕ ia tot ce póte fi omului mai scump. De-oparte se arată generos de altă parte compătimesce și desprețuesce.

Și totul numai pentru chimera unitățiĭ naționale în biserică, ca sĕ-o pună alăturĭ cu unitatea națională în stat. Îĭ ard călcâiele după un „mare succes poltic“ și pe terenul organismuluĭ unitar al bisericeĭ catolice în Ungaria.

A trecut însĕ cu vederea Ugron, că nu libertățile și mĕsura lor mai mare orĭ mai mică pot decide vre o dată în cestiunea, despre care vorbim. Metropolia Blașiuluĭ formézĕ și trebue sĕ formeze, acum și în vecĭ, un organism deosebit și independent de acela al bisericeĭ catolice ungurescĭ, tocmai pentru-că este biserică română, și pentru-că întrégă ei obște vorbesce, cugetă și sĕ rógă în limba română.

In dieta ungară s'a început erĭ, în 28 Ianuarie, desbaterea budgetuluĭ pe 1902. — *Kossuth* Ferencz în numele partidului sĕu își esprimă neîncrederea față cu guvernul. Budgetul a crescut cu 29 milióne. Situația țěriĭ e din an în an maĭ grea și cheltuielile s'au dublat în cei din urmă 10 anĭ. Suntem sclavii Austrieĭ — ḑice Kossuth — și din causa comunitățiĭ n'avem industrie. Cere o Ungarie independentă, armată de sine stătătóre, teritor vamal separat. Declară, că nu va vota budgetul. — *Buzath* Ferencz ḑice, că liberalismul este causa la tóte miseriile țěriĭ. Declară în numele partiduluĭ sĕu, că nu primesce budgetul.

Glas slovăcesc în dietă. Ședința de alaltăerĭ a dietei s'a ocupat cu afacerĭ mĕrunte. Merită însĕ se relevăm casul de imunitate a deputatuluĭ slovac *Valasek* Tribunalul din Pojun a cerut estradarea d-luĭ Valasek pe motiv, că ar fi agitat în contra Maghiarilor într'un discurs în care ar fi ḑis: „Maghiarii sĕ mérgă în Asia, sĕ nu mai infecteze pe copiiĭ noștri cu limba lor cocișéscă.“ In apĕrarea luĭ Valasek s'a ridicat colegul sĕu deputat naționalist slovac *Rujiak.* Foile ungurescĭ aduc din discursul luĭ Rujiak numai câte-va rĕndurĭ, dér îl laudă, că a vorbit liniștit, calm, fără a provoca sgomot și antipatie, ér ceea-ce a ḑis, are seriositate. După aceste foi Rujiak a ḑis, că décă Valasek *ar* fi pronunțat cuvintele, ce i-se impută, el ar merita sĕ fi estradat. El însĕ *n'a comis delictul* din cestiune și o astfel de declarație se opune conceptelor luĭ Valasek, care dimpotrivă a accentuat în discursul sĕu cu totul altceva. A ḑis anume, că precum o miie de anĭ Slovacul a trăit în armonie cu Maghiarul, și pe viitor trebue sĕ fie așa, și el (Valasek) doresce a lucra în direcția acésta. In contra luĭ Valasek s'a dat o petiție și Curia tocmai pentru acusațiunea acésta a ordonat cercetare, în cursul căreia se va lămuri, décă Valasek a comis orĭ nu crima ce i-se impută. E de prisos așa-dér ca în aceeași afacere Valasek sĕ fie infestat și cu altă cercetare. Propune dér, ca dreptul de imunitate al luĭ Valasek sĕ nu fie suspendat.

Rujiak a vorbit însĕ la urechĭ surde, căcĭ camera a primit propunerea comisiuneĭ de a-se suspenda imunitatea luĭ Valasek.

Congresul pentru autonomia catolică. In ședința de Lunĭ, congresul a început desbaterea pe paragrafĭ. Congresul a primit, cu neînsĕmnate modificărĭ stilare, primiĭ 8 paragrafĭ. Au vorbit, între alții, archiepiscopul Samassa și episcopii Szmrecsanyi P. și Gustav Mailath. Ugron încă a propus modificărĭ. Intre altele, că statutul din desbatere *nu atinge autonomia bisericeĭ catolice din Ardeal,* esceptiune fac afacerile pe carĭ și status-ul ardelean le recunósce de comune. Modificarea s'a primit (§ 7) cu adausul propus de contele Zichy în sensul căruia se recere și aprobarea autonomieĭ regnicolare.

Ambasadorul Enlenburg despre tripla alianță. Alaltă-erĭ a fost ḑiua onomastică a împĕratuluĭ Wilhelm. Din incidentul acesta colonia germană din Viena a aranjat un banchet. In fruntea meseĭ ocupa loc prințul *Eulenburg,* ambasadorul Germanieĭ în Viena, care în toastul sĕu ḑise următórele despre tripla alianță:

„Legătura, ce unesce pe nobilul domnitor al Austro-Ungarieĭ cu împĕratul

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Grigorescu.

(Fine).

La 1861 sfîrși mănăstirea Agapia. Și cu economiile, ce depuse la Spiridonia din Iașĭ, plecă singur la Galați, — călugĕrul se dusese ér la S-tul Munte — luă vaporul spre Viena. Parisul îl atrăgea, și el, de astă-dată, îl studiase bine după un „guide“ dela actualul Metropolit-Primat, pe-atuncĭ archidiaconul Metropolituluĭ Miclescu.

La Paris se duse de-a dreptul la atelierul luĭ Cornu. Órele libere le petrecea în musee. După câte-va lunĭ uită Luxemburgul și se extasiă de capo-d'operile marilor maestri din Louvre. Ḑiua lucra în atelierul Cornu, séra în atelierele de nópte. Somn puțin, odihnă de loc. Idealul după care gonia, ca o fatalitate care-l prigonia.

Incurênd la școla de Bele-Arte se ținù un concurs între studenți, fără deosebire de naționalitate. Recompensa, o sumă de banĭ. Prima lucrare era o schiță de admisibilitate. Grigorescu fù primit printre cei ḑece, carĭ după 8 ḑile trebuia sĕ între în lojĭ. Și acum rîde cu poftă de condițiunile concursului: o luptă antică sub nisce arborĭ bĕtrânĭ, o apă și în fund munțĭ. Nimic nu lipsea din tot cuprinsul artei. Tênĕrul, care și în mănăstirĭ lucrase după modele — Tzoni îi pozăse pentru un sfânt — nu pricepea cum ar fi pictat copacĭ din fantasie. Se duse în parcul secular dela Fontainebleau sĕ studieze în cele 8 ḑile. Când vĕḑù natura în tótă măreția și splendoarea ei, când începù sĕ studieze desenul, structura, înrămurirea, umbrile și luminile unuĭ stejar, înțelese, că marele învĕțător în artă este ea, natura, mai pre sus de tóte sistemele, de tóte școlele și de tóte geniile. Și o admiră, și lucră fără sĕ știe socotéla ḑilelor. Când își aduse aminte de concurs, trecuse o sĕptĕmână peste cele 8 ḑile. Patru lunĭ nu se mișcă din întunecimile și luminișurile dela Fontainebleau.

La al treilea an se instală în satul Barbizon, cuibul celebru al celor maĭ genialĭ peisagiștĭ francesĭ: Rousseau, Troyon, Diaz, Millet, Corrot.

Mihalache Kogălniceanu se ținuse de cuvênt. I-se trimetea bursa din Iașĭ. Dér după treĭ anĭ nu mai putù răbda streinătatea. Arta găsise o rivală: Patria. Prins de nostalgie, în 1864 se întórse în România. Două lunĭ le trecù la Căldărușanĭ. Am un studiu cu data de 64. O chilie. Pe două paturĭ cu cergĭ vĕrgate stau de vorbă, față 'n față, călugării. În fund o feréstră dechisă. Lumina năvălesce. Perspectiva, ce se deschide prin acel drept unghiu de câte-va centimetre, este infinită.

După treĭ lunĭ se reîntórse în Paris. La 1869 fù rechiemat în țéră. Se presintă ministerului de instrucțiune publică. Cerù o catedră la școla de Belle-Arte. De astădată avea titlurile, — era un artist în tótă puterea cuvêntuluĭ, — dér de astădată... locurile erau ocupate. Écă motivul serios pentru care școla nóstră națională n'a avut un astfel de profesor.

Primul luĭ succes fù „o flóre între florĭ“. O tînĕră fată, cu capul rezimat de un zid, privesce înaintea ei: ramurĭ, florĭ, verdéță, și lumina se cerne ca o fină pulbere de aur. Menelas Ghermani n'a tocmit și a plecat fericit — „cu cea mai frumósă fată, pe care o vĕḑuse în viéță“. La 1870 produse acel cap-d'operă, cunoscut și celor carĭ au vĕḑut'o și celor carĭ n'au vĕḑut'o: „Țiganca“ — luĭ — Ion—Ghika. Nu are dată, dér creḑ, după manieră, că și „Țiganca“ de-o finețe estraordinară, cu o privire galeșă, melancolică, pe care am vĕḑut'o astă-vară la d-l Carp, e tot cam dela acea epocă.

Rĕsboiul franco-german îl sgudui puternic, Francia era învinsă. Se retrase mâhnit la Rucăr. Acolo lucră doi anĭ. La 1873 plecă în Italia, din Italia în Francia. Se stabili în Paris. Își făcù un atelier. Ceĭ mai talentațĭ pictorĭ francesĭ vĕḑură în el o mare reputațiune, care începea a-și lua avênt. Rĕsboiul cu Turcia se declară, și Ion Brătianu îl chiemă în țéră prin generalul Davila. Lasă tot în urma sa și veni sĕ-șĭ espue viéța și sĕ-și dea tot talentul luĭ Patrieĭ. Și acest om, care nicĭ-odată nu studiase geniul militar, urmări cu dragoste, cu milă, cu emoțiune și entusiasm, pe soldații noștri, îi vĕḑù în cele mai crâncene lupte și le fixă de vecie suferințele, jertfele și eroismul.

După rĕsboiu se retrase la Câmpina și își continuă opera luĭ colosală. Astăḑĭ lucréză ca și acum două-ḑecĭ de anĭ: în cele mai próspete opere aceeași vibrațiune, aceeași căldură, aceeași lumină, aceeași dorință...

E cea mai curată glorie a Românieĭ.

(„Epoca“). *Barbu Delavrancea.*

german și interesele germane, este atât de tare, încât aprópe o putem numi *indisolubilă*. Alianța, care a prins rădăcinĭ atât de adâncĭ în sentimentele nóstre, este o clădire așa de puternică, stă pe base atât de solide și e o construcție atât de fină, încât contrastéză tuturor intemperiilor. Cei-ce nu văd bucuroșĭ alianța acésta, n'au s'o descompună. Noi însă, carĭ din inimă ținem la ea, nu vrem să fim micĭ de credință și nicĭ să nu fim, décă odată rada sórelui va fi acoperită de plóie și cétă. Alianța a devenit pentru noi casa păcii, patrie iubită, asupra căreia veghéză amiciția celor doi nobilĭ monarchĭ".

România și Rusia. Sub acest titlu diarul *„Egyetértés"* publică o corespondență originală din Odessa, în care se spune, că Rusia desvoltă o mare activitate întru întărirea porturilor sale militare. Nu numai porturile din Ismail și Burgas, au fost renovate, dér și în portul Varna s'au aglomerat cantitățĭ marĭ de munițiunĭ de răsboiŭ. Mai deunădĭ — dice corespondentul diarului unguresc — comandantul corpului de armată din Iașĭ a arestat *12 oficeri din statul major rusesc*, venițĭ în România să spioneze. Oficerii au fost pușĭ în libertate în tótă liniștea, la ordinul ministrului de răsboiŭ, D. Sturdza. Afară de acésta, Rusia concentréză mereu trupe la Prut, așa că la sfîrșitul lui Ian. numărul total al trupelor concentrate la frontiera României va fi complectat la cifra de 240.000 soldațĭ. Dela anul nou încóce s'au întărit cu mare grabă tóte fortărețele rusescĭ dela gurile Dunării, ér flota Dunăreană a fost sporită cu 4 vapóre de răsboiŭ. Tendința pronunțată a Rusiei este, ca să ocupe la cas de nevoie Dunărea-de-jos cu scop de a paralisa mișcarea liberă a României, ținênd în același timp în șah și pe cele-lalte state balcanice. Corespondentul din Odessa asigură, că aceste tendințe ale Rusiei sunt cunoscute tuturor soldaților și supușilor rușĭ.

Din Bucovina.

D-l baron George Vasilco publică într'un diar local din Cernăuțĭ sub iscălitura „G. W." un articol asupra *situațiunei actuale politice a Românilor bucovinenĭ*, în care între altele dice:

„Românii încheiaseră cu guvernul un pact. Condușĭ de cele mai bune intenții, în interesul păcii în țéră, firm credênd, că așa un compromis va fi ținut de guvern și va aduce poporului român multe favorurĭ, majoritatea clubului dietal român a consimțit la pact. Dr. de Flondor și Dr. Popovicĭ, pătrunșĭ de convingerea, că pactul nicĭ-odată nu va fi ținut de guvern, ci mai curênd este numai o cursă, au părăsit clubul și au creat partidul poporal național. De atuncĭ Românii s'au divisat în doue tabere: *pactiștĭ* și *antipactiștĭ*.

„Nu programe de partid diferite despărțiră pe cei, carĭ își steteau din acest moment ca adversarĭ fața în fața. Ambele partide aveau aceeașĭ țintă comună: desvoltarea poporului român pe terenul național și cultural; spre ajungerea acestui ideal aleseră ei numai căi diferite. Pe când unii, firm contând la fidelitatea guvernului, au încetat cu lupta vehementă de până atuncĭ pentru bunul național, ceilalțĭ priviau pactul numai ca o mréjă, unde se prinseră foștii soțĭ din club, și îl combăteau cu tótă forța. Acésta a fost situația de atuncĭ. Privitorii nepărtinitorĭ erau plinĭ de curiositate care din ambele partide va avé la urmă drept, pactiștii séu antipactiștii. Fără să intrăm în discusiunea acestei cestiunĭ, constatăm numai faptul, că *guvernul nu și-a împlinit promisiunile date*, că mai ales pe terenul inspecției scolare a rămas starea ca și înainte de pact.

„Intre politicianii românĭ astădĭ nu se va mai găsi nimenea, care ar mai puté recunósce pactul, odinióră atât de combătut și apărat, ca fiind în vigóre. *El este desființat*, fiind-că *nu a fost ținut de guvern*. Fie-i țărîna ușóră.

„Românii au astădĭ mână liberă"...

„Deșteptarea" din Cărnăuțĭ relevând importanța politică a declarațiunilor baronului Vasilco, accentuéză și din parte-i, că în calea libertății de acțiune nu mai stă acum „pactul" devenit cadavru și să cunósçe deja, că „spiritul națiunei în timpul din urmă s'a lățit și s'a aprofundat în mod vederat, și lupta cea aspră în contra baronului Bourguignon de aceea s'a întrerupt ceva, pentru-că vedem o radă de speranță pe firmamentul întunecat, care ne face a nu pierde credința totușĭ în o tratare mai justă a cestiunei românescĭ din Bucovina"....

Centenarul lui I. Eliade Rădulescu.

(Solemnitatea dela „Academia Română")

Academia Română a sărbătorit Duminică la orele 2 d. a. printr'o ședință solemnă centenarul nascerei lui *Ión Eliade Rădulescu*, primul ei președinte. Un mare număr de membrii au asistat la acéstă ședință. Tribunele erau întesate de public, ér incinta era ocupată de membrii și de persóne mai dinstinse.

Ședința fù deschisă de d-l *P. S. Aurelian*, președintele Academiei. Îndată după acésta d-l Iacob *Negruzzi* profită de ocasiune pentru a dărui Academiei, în manuscris original, doue scrisorĭ de ale lui Eliade adresate lui Costache Negruzzi. Academia primesce cu plăcere și în aplause interesanta donațiune.

După acésta s'a dat cuvêntul d-lui *B. P. Hașdeu*, care schițéză activitate politică și mai ales literară a lui Ión Eliade Rădulescu. Étă după „Cronica" resumatul numitului discurs al d-lui Hasdeu:

În precedenta ședință a Academiei, dise conferințiarul, am propus, ca să serbăm aicĭ centenarul luĭ Eliade Rădulescu, părintele literaturei românescĭ și părintele nostru intelectual. Propunerea a fost bine primită și mai mulțĭ din colegiĭ mei au indicat pe d-l Maiorescu ca să vorbéscă despre Eliade. L'au indicat pe d. Maiorescu dér d-sa a refusat. D-l Maiorescu n'avea dreptul să refuse a vorbi despre Eliade, căcĭ, după cum spune un d-l Petre Popescu, într'o lucrare întitulată „Teoria Probei". d-l Maiorescu de 30 de ani conduce spiritul intelectual al némului românesc, decĭ e urmașul direct la lui Eliade.

Am primit să vorbesc eu și vorbesc pentru a treia óră despre Eliade. Întâi am vorbit la 1873. Eram tînăr atuncĭ și voiŭ fi tînăr orĭ de câte-orĭ voi avé ocasia să'mĭ apăr némul de străinĭ. (Aplause).

În a doua a mea vorbire despre Eliade am spus aprópe tot ce se putea spune despre acel apostol al românismului. (D. Hasdeu citesce unele pasagii dintr'un articol al său de mult publicat). Pot să adaug numai, că el a fost noi, și noi am fost el.

Eliade a fost urmașul lui Tudor Vladimirescu, deși era mai bătrân de ani de cât el. La 1821 piere Tudor Vladimirescu, răpus de uneltele fanariotului muscălit Ipsilante.

Eliade își începe activitatea sa la 1822. Atuncĭ a publicat o gramatică română din care am și eu un exemplar prețios făcut de Eliade. Acea gramatică nu era numai o carte didactică, era o evanghelie a românismului.

Eliade a avut ca învățător pe Gheorghe Lazăr și drept mulțămire a vorbit cu căldură de Ardelenĭ, pe carĭ îĭ numia frațĭ pornițĭ de la aceeași mumă: Italia

Dér în afară de Lazăr, Eliade a avut de susținătorĭ pe frațiĭ Goleștĭ și Văcăreștĭ și pe Costache Bălăceanu. Despre aceștia a vorbit în tot-de-auna cu dragoste și entusiasm.

Mai ales Goleștiĭ și Văcărescii l'au inspirat pe Eliade, pregătindu-l la lupta pentru regenerarea némului.

La 1856 Goleștii se fac liberalĭ, ér Văcăreștiĭ conservatorĭ. Până la 1856 nu s'a făcut în țéra românéscă acéstă deosebire politică. Toțĭ erau naționalisti. În afară de aceia, cari trăiau din intrigile de la curtea domnéscă, toțĭ boeriĭ de baștină iubiau némul, țineau la limba românéscă și lucrau cu zor pentru liberarea poporuluĭ de străinĭ.

Într'o epistolă din gramatica română, Eliade bine-cuvântéză tinerimea boeréscă, tinerime care lupta pentru poporul românesc. (D-l Hasdeu citesce acea epistolă). Tot în acea gramatică Eliade a mai publicat o epistolă prin care se rógă A-tot-puternicului, ca să ajute mărirea neamului.

Dela primul pas Eliade 'și-a manifestat misiunea dualității sale: literară și politică.

El a fost sufletul legiunei dela 48, care a muncit în curs de 25 de ani pentru ridicarea némului românesc. Munca acelei legiuni n'a putut fi distrusă de Schopenhauerieni. Pentru a da mulțimei o hrană intelectuală, Eliade începe la 1828 publicarea „Curierul de ambe sexe", ér la 1836, împreună cu Câmpinénu face prima scenă românéscă. Tot atuncĭ demască planurile Rusiei și combate „Regulamentul organic". Atuncĭ Rusia a încercat să facă în Principatele Române ceea-ce face adi Anglia în Transvaal și ceea ce vor să facă adĭ Evreiĭ în România, cerênd întroducerea capitalurilor străine.

La 1848 scrie acea teribilă satiră intitulată „Măceșul și florile", cu care reușesce să deștepte spiritul românesc contra Muscalilor.

Tot atuncĭ scrie și satira contra lui Duhamel, satiră, ce avea ca refren la tóte strofele cuvintele: Di ha! Di ha măi!

Eliade, în prosa și în versurile sale a fost energic. Nenorocitul Eminescu l'a slăvit în poesia lui intitulată „La Eliade".

A murit și Ureche și n'a vorbit nimenĭ despre el. numai eu m'am făcut cioclu (Rîsete). Da, m'am făcut cioclu, dér nu ca să îmormêntez, ci ca să desmormântez gloriile naționa'e, (Aplause prelungite). Adi, vorbind despre Eliade și fiind o di mare, fac ca și vechiul meu amic Dimitrie Sturdza, care la tóte ocasiile marĭ dăruesce câte ceva Academiei — și dăruesc Academiei acéstă cupă de argint. Cu acéstă cupă a închinat de multe orĭ Tadeŭ Hasdeŭ, ér eu am închinat o singură dată, la botezul ficei mele Iulia.

Fac acest dar și încheiu spunând: *Trăéscă România! Piară dușmanii!* Și când dic România, înțeleg și pe Regele Carol, căcĭ Românii sunt tarĭ prin Rege și Regele e tare prin Românĭ! (Aplause).

*

D-l Hasdeŭ a fost călduros felicitat de colegĭ și de uniĭ asistențĭ pentru inimósa d-sale cuvêntare. D. I. I. Rădulescu și familia sa, au mulțumit d-lui Hasdeŭ pentru cele spuse despre Eliade.

La orele 2 și 40 m., d. Aurelian anunță, că ședința e ridicată.

Ugron despre Românii unițĭ.

Într'un entrefilet am relevat în numărul de erĭ al „G. Tr." o enunciațiune a lui Ugron Gabor, făcută în congresul catolic relativ la absența Românilor unițĭ din acel congres.

Adĭ suntem îm posiție a da întreg textul acestei enunciațiunĭ.

Ugron e de părere, că biserica română greco-catolică din provincia metropolitană de Blașiŭ ar trebui să obțină prin autonomie drepturĭ și libertățĭ prețióse ca astfel acumulându-șĭ isvóre de forțe intelectuale și morale, să-șĭ pótă mai ușor resolvi problemele bisericescĭ și culturale.

Se înțelege, că Ugron speră, că prin acordarea acestor drepturĭ și libertățĭ Românii, carĭ adĭ „cugetă în limbă *streină*" și „al căror intelect și inimă sunt covêrșite de intonația falșă a limbei *streine*" vor puté fi câștigațĭ pentru politica ideii de stat maghiar."

Étă, ce a dis Ugron în ședința dela 26 Ianuarie:

„Autonomia trebue să servéscă un scop al statului, scopurile bisericei catolice.

„Tendințele statului și ale bisericei catolice, décă avem o noțiune corectă despre ele, nu se deosebesc unele de altele.

„In acéstă națiune divisată prin atâtea naționalitățĭ, ar fi un mare succes politic, décă biserica catolică ar fi dotată în tótă Ungaria cu un organism unitar.

„Succesul ar fi al nostru, al catolicilor, al consolidării unității țării și al consolidării naționale, căcĭ tóte acele elemente, carĭ ocupă loc în sînul bisericei maghiare, tocmai prin alcătuirea corectă a organismului autonomic, s'ar apropia fórte mult de legile țării, de priceperea condițiunilor de esistență și a problemelor politice ale țării.

„Décă greco-catolicii din Ardeal, pe carĭ i-am învitat la acest congres, dér nu s'au presentat, ar fi de față și ar vedé, că nu numai în cultivarea sciințelor, în contopirea sângelui nostru în cursul istoriei, în urmărirea țintei viitorului nostru, în resolvarea problemelor nóstre; nu numai în organisația constituțională a patriei, dér și în organisația bisericei catolice esistă un teren comun de activitate, pe care aflându-ne împreună, ne-am puté ajuta și sprijini, ne-am puté înțelege unii pe alții și înțelegêndu-ne, ne-am puté servi reciproc, ne-am puté susține: de acest serviciu, de acest ajutor și sprijin, de acest sentiment de frățietate, cine ar profita mai mult? Nu numai învățătura lui Christos, ci și patria și *ideia de stat maghiar*.

„Nu primesc acest proiect, fiind-că, date fiind marginile înguste, în carĭ se mișcă, esclude chiar și speranța, că membrii bisericei greco-catolice, carĭ aparțin *adĭ* metropoliei de Blașiŭ, și carĭ nu sunt de față, ar dori să ia parte la viéța nóstră autonomică.

„Cu totul alte prospecte am avé noi, décă acéstă organisație autonomică ar fi astfel alcătuită, încât să conțină mult mai mult, decât drepturile restrînse de carĭ se bucură ei, și ar vedé, că unindu-se cu catolicii de ritul latin, prin autonomie ar câștiga drepturĭ, libertățĭ prețióse, s'ar întări, și ar ajunge la acumularea unor isvóre de forțe intelectuale și morale, cu ajutorul cărora ei șĭ-ar puté reșolvi mai ușor propriile lor probleme bisericescĭ și culturale; atuncĭ ar fi speranță, că se vor atașa și ei de noi.

„Dér cine ar puté crede, că se vor atașa la o biserică catolică maghiară subjugată. care renunță la drepturile sale, pe carĭ le-ar puté cere pe basa legii și se mulțumesce cu câte-va fărîmăturĭ date din milă?

„La așa ceva nimenĭ să nu se aștepte!

„Dór și noi, catolicii ardelenĭ, așa suntem trimișĭ aicĭ și așa stăm aicĭ, că nu vrem să fim părtașĭ ai unei autonomii, care ne-ar asigura mai puține drepturĭ, de cât câte avem deja în Ardeal (Aplause în drépta.)

„Noi, carĭ vorbim unguresce, cugetăm unguresce, suntem aicĭ și ne sfătuim cu D-vóstre, noi carĭ vedem, că acest proiect ridică părete despărțitor între catolicĭ și catolicĭ, Maghiarĭ și Maghiarĭ: cum am puté crede, că noi vom esercita putere atractivă față cu aceia, carĭ vorbesc în limbă străină, cugetă în limbă străină și al căror intelect și inimă sunt covêrșite de accentele falșe ale limbei streine?„ (Aplause în drépta.)

Din străinătate.

Principele de Galles în Berlin. Dilele acestea principele de Galles, moștenitorul tronului engles, a sosit la Berlin. I-s'a făcut o primire din cele mai cordiale de către împăratul Wilhelm și principii de Prusia și Coburg. Alaltăerĭ diminéța principele a luat parte la dejunul corpului ofițerilor de dragonĭ ai gardei. Aicĭ împăratul Wilhelm a ridicat un toast pentru Regele Eduard și pentru principele de Galles, care a răspuns mulțumind. Principele s'a dus apoi la mausoleul dela Potsdam, unde a depus mai multe coróne. Împăratul a numit pe principe șef al regimentului 8 de cuirasierĭ.

Pacificarea Filipinelor. „Newyork Herald" dice, că insulele Filipine nu sunt încă pacificate. Forțele armate ale răsculaților cresc mereu și nu de mult au atacat lângă Manila un tren militar. În insula *Luzon* răsculații sunt érășĭ în putere. Décă guvernul american ține să continue politica ocupațiunei, trebue să trimită în insule armată mult mai numărósă.

Albanesii. Șefii Albanesilor se vor întruni în curênd într'unul din orașele Italiei, de unde vor adresa Sultanului un ultimat, cerênd pentru Albania administrație autonomă. Ei amenință cu proclamarea independenței Albaniei, décă Sultanul le va

refusa cererea. Prinţul *Castriota* va lansa o proclamaţie către Albanesĭ în care ĭi va învita sĕ scuture jugul scólelor strĕine şi sĕ înfiinţeze în Albania scóle naţionale.

Burii. Luĭ „*Petit Bleu*“ din Bruxella i-se vestesce din Africa-de-Sud, că *Burii au secerat acum în urmă maĭ multe victoriĭ marĭ.* Eĭ au luat dela Englesĭ 18 carĕ cu privisiunĭ, 17 tunurĭ, maĭ multe trenurĭ şi 700,000 funţĭ sterlingĭ banĭ gata. — O telegramă a luĭ Kitchener confirmă scirea, că generalul bur *Ben Viljoen* a fost prins, fapt care va influinţa deprimător (?) asupra Burilor, carĭ luptă spre nord de calea ferată.

Serată literară-musicală în Blaşiŭ.

Blaşiŭ, 27 Ian. n. 1902.

— Fine. —

Osĕmintele episcopuluĭ I. M. Clain zac în oraşul etern, în Roma cea străbună, dér spiritul sĕu planéză şi acuma asupra nóstră. Ideile sale au fost transmise dela urmaş la urmaş ca o sfântă ereditate. Amintirea luĭ a rĕmas din generaţie în generaţie scumpă pentru noĭ şi tot aşa va rĕmâne scumpă şi pentru viitor.

Şi ca semn de recunoscinţă — pe cum aflăm cu plăcere din „Cuvêntul festiv“ al d-luĭ Pĕcurariu. — Societatea teologilor noştri a luat hotărîrea laudabilă de-a crea un fond pentru ridicarea unuĭ *monument* acestuĭ aprig luptător al bisericeĭ şi nemuluĭ nostru.

Vorbitorul rógă pe ceĭ presenţĭ, ca sĕ popularriseze în cercurĭ cât maĭ largĭ ideia acésta.

Caracterisarea frumósă a episcopuluĭ Clain şi ideia unuĭ monument, — étă fondul vorbireĭ însufleţite şi însufleţitóre a d-luĭ Pĕcurariu, care sfîrşesce între sgomotóse aplause, dând espresiune speranţeĭ, că ideia concepută de societatea teologilor va fi sprijinită de toţĭ Românii.

Fără îndoială vor fi uniĭ, carĭ vor privi în colorĭ pesimiste ideia acésta măréţă şi vor dubita în posibilitatea realisăreĭ eĭ: o vor considera numaĭ ca o pie dorinţă a uneĭ societăţĭ compusă din nisce tinerĭ înflăcăraţĭ. Nouĕ însĕ ne place a crede, că majoritatea va întîmpina cu aceeaşĭ sfinţenie şi dragoste ideia teologilor, cu care aceştia au conceput'o. Vrem a crede, că archiereiĭ noştri, preoţimea nóstră şi inteligenţa nóstră cu drag vor contribui, după putinţă şi împrejurărĭ, la sprijinirea planuluĭ tinerilor înflăcăraţĭ, şi décă nu va lipsi dragostea isvorîtă din amintirea mareluĭ nostru archiereu, nu va lipsi nicĭ putinţa de a duce în deplinire ideia. Inceputul deja ne apare ca un bun augur. Basa deja e făcută prin suma încassată cu prilejul aceste serate. Dumnedeu sĕ ajute!

In cadrele programuluĭ s'au maĭ produs *Nicolae Ticaciu*, teol. an. III, care a declamat frumos şi cu simţ frumósa poesie „Paşa Hassan“ de iubitul nostru poet George Coşbuc; apoĭ *I. Tătar*, teol. an. III, a predat un monolog hazliu prelucrat după un monolog unguresc şi după altul românesc; predarea a fost succésă deplin şi a stîrnit câte-va clipe vesele în toţĭ ascultătorii, carĭ l'au aplaudat îndelungat; în sfîrşit *Ştefan Velţian*, teol. an. II, a cetit o poesie a sa întitulată: „Pribeagul“, scrisă în genul luĭ Coşbuc; era însĕ maĭ nimerit, décă ar fi cetit-o prin altul.

Părţile cele maĭ frumóse din programa serateĭ au fost însĕ fără îndoială corurile conduse cu multă dibăcie de simpaticul tînĕr *Aurel Popovicĭ*, teol. an. III. S'au esecutat „Marşul economilor“ de C. G. Porumbescu, „Rĕsunetul Ardealuluĭ“ de I. Vidu et A. Popovicĭ, „Ciasul rĕu“ de I. Vorobchievicĭ şi „Pajura dublă“ de F. Wagner. Aceste piese de cor ne-au convins, că d-l Popovicĭ şi-a instruat corul cu multă sîrguinţă şi pricepere. In „Ciasul rĕu“ s'a observat o mică disonanţă, i „Pajura dublă“ şi „Rĕsunetul Ardealuluĭ“ au plăcut atât de mult, încât au fost bissate. In acésta din urmă *solo* a fost cântat de d-l Aurel Popovicĭ, cu o voce bine cultivată. D-sa s'a achitat admirabil de rolul sĕu greu, greu maĭ vîrtos, căcĭ trebuia de-odată sĕ şi cânte şi sĕ şi conducă corul. Dibăcia d-luĭ Popovicĭ s'a arătat maĭ ales în solo de violină „Il trovatore“ de Verdi, acompaniat la pian de distinsul nostru profesor de musică d-l *Iacob Mureşianu*. D-l Popovicĭ mănuéză arcuşul cu uşurinţă, cu multă eleganţă şi cu rar simţ: scie sĕ facă artă. Rechemat între aplaudărĭ, ne-a maĭ delectat şi cu 2 piese poporale.

In sfîrşit observ, că era maĭ potrivit, sĕ fi rĕmas obicînuitul „Cuvênt de închidere“ şi programa sĕ se fi încheiat cu „Pajura duplă“, atât de admirabilă şi ca concepţie şi ca esecutare, ca ast-fel sĕ părăsim sala în sunetul minunatuluĭ marş al neuitatuluĭ Wagner.

Incă odată o spunem cu plăcere, că serata literară-musicală dela 26 Ian. a succes pe deplin, atât în privinţa morală, cât şi materială şi a făcut numaĭ onóre d-lor teologĭ, carĭ s'au produs.

Corespondentul.

SCIRILE DILEI.

15 (28) Ianuarie.

Alegerea din Deşiŭ promite a fi fórte agitată. Independiştii vor sprijini candidatura luĭ Hentaller şi spre acest scop vor merge la Deşiŭ maĭ mulţĭ din corifeiĭ partiduluĭ. Candidatul guvernuluĭ va fi probabil Daniel Ernö, fost ministru al comerciuluĭ, care în cas décă va fi ales, va renunţa la vară în favorul fiiuluĭ sĕu, care până atuncĭ va deveni majoren.

Şcolĭ de stat între Rutenĭ. Ministrul Wlassics a hotărît înfiinţarea a 22 de şcolĭ de stat în comitatul Ung, locuit în mare parte de Rutenĭ.

Jidovii din România au umplut Europa de lamentaţii, că proiectul de lege asupra poliţieĭ rurale ĭi nedreptăţesce. Un corespondent perciunat al diarelor strĕine anticipase chiar, că în urma intervenţieĭ puterilor strĕine, ministrul Aurelian, şĭ-ar fi revocat proiectul. Din tóte acestea nimic nu este adevĕrat, din contră paragraful care spunea, că *strĕinilor* nu le este permis a deschide cafenele, rachieriĭ, brutăriĭ la ţéră, s'a modificat punêndu-se espres, în loc de strĕinilor cuvêntul „*Jidovilor.*“

Vicenţie Selagian preot pensionar în Timişóra Fabric a repausat Sâmbăta trecută în etate de 67 anĭ. Selagianu, care fusese maĭ nainte şi profesor la teologia din Arad, era un mare cultivator al sciinţelor naturale şi a luat parte la maĭ multe congrese sciinţifice din Germania. In douĕ rêndurĭ a fost distins şi cu diplome de onóre. Il jelesce vĕduva n. Petrovicĭ, cu care a trăit 45 anĭ în fericită căsĕtorie, precum şi doĭ fiĭ şi o fiică. Ceremonia funebrală a sĕvêrşit'o protopresbiterul Dr. Traian Puticĭ, cu mare asistenţă Lunĭ la órele 2 p. m.

Un preot jejuit. Părintele Teofil Ardeleanu din Topliţa se culcase deja, când cine-va bătù la feréstră, spunênd că parochianul cutare trage de mórte, sĕ vină părintele repede. Când se deschidă uşa, étă însĕ, că pĕtrund în casă patru tâlharĭ cu faţa înegrită cu funingine. Tâlharii au legat pe preot împreună cu menagera şi cu o servitóre şi astupându-le gura, i-au aruncat într'o cămară, închidênd uşa pe eĭ. Preotul a cunoscut însĕ pe unul dintre tâlharĭ pe glas şi a doua di denunţând casul gendarmilor, peste câte-va óre toţĭ au fost prinşĭ. Erau patru parochienĭ de aĭ preotuluĭ, cu numele: Zosim Ilie, Pascu Dumitru, Pascu Avram şi Şerban Nicolae. Eĭ furaseră suma de 350 fl. şi maĭ multe obiecte.

Patru copiĭ asfixiaţĭ. In comuna Gyergyó-Szárhegy s'a dus maĭ deunădĭ séra Ferencz Mihaly, agricultor, cu femeia sa la un vecin în poveştĭ. Când s'au întors acasă şĭ-au găsit casa plină de fum şi ceĭ patru copiĭ asfixiaţĭ. Medicul chemat în grabă n'a putut constata decât mórtea. Lângă sobă era o grămadă mare de aschii, în carĭ probabil, că a cădut o scânteie şi aprindêndu-se aschiile au ars pe înfundate, producênd un fum enorm, care a causat mórtea copiilor.

Incendiu pe muntele Athos. Din Salonic se depeşéză cu data de 26 Ianuarie: In nóptea de Joi a isbucnit în mănăstirea St. Paul de pe muntele Athos un incendiu, care a prefăcut mănăstirea în cenuşe. Călugării durmiau şi n'au putut scăpa, decât aceia, carĭ erau în etagiul I şi carĭ s'au lăsat în jos pe funii. Ceĭ din etajele superiore s'au încercat sĕ scape sărind din înălţime. Stariţul şi 9 călugărĭ au ars cu desĕvêrşire. Cadavrele lor carbonisate au fost gâsite sub ruine. Douĕ-decĭ de călugărĭ, carĭ au sărit pe ferestri sunt grav rĕniţĭ, ér alţii au primit rănĭ de arsurĭ. Archiva cu iradelele Sultanuluĭ, în carĭ i-se acordă mănăstireĭ privilegiĭ, a putut fi salvată.

Conductorĭ — hoţĭ. Pe linia Komárom-Kisbér a căilor ferate se repetau mereu hoţiile de un timp încóce. Acuma s'au descoperit făptuitoriĭ în persónele conductorilor: Langmar, Galler, Frey şi Karácsonyi, carĭ au fost arestaţĭ.

La cestiunea „craniul luĭ Petöfi“.

În ceĭ 9 anĭ, cât am petrecut, strămutat dela Zelau la preparandia de stat din Theresiopol (Szabadka), aveam cunoscinţă şi conveniam adesea séra în librăria luĭ Simeon Székely (fost Schäffer) între mulţĭ alţiĭ cu fostul econom al oraşuluĭ, proprietar de casă şi viĭ şi fost locotenent la tunarĭ în óstea luĭ Bem, sub care a făcut prin Ardél tot rĕsboiul civil din 1849, — adecă cu d-l Malakovszky, mort de vre-o 5—6 anĭ.

Era om fără de familie, în stare bună materială şi de un umor escelent. Sciindu-mĕ Român din părţile Ardealuluĭ, îmĭ povestea adesea cele vĕdute şi esperiate printre Românĭ, de carĭ vorbia cu óre-care simpatie, apoĭ episóde din luptele petrecute. Ceilalţĭ, cea maĭ mare parte profesorĭ dela gimnasiul superior orăşenesc, fiind librăria luĭ Székely sub edificiul gimnasiuluĭ, ascultau cu interesare, deóre-ce nicĭ unul nu vĕduse în viéţă alţĭ Românĭ, decât pe mine şi 2 judĭ la tribunalul din Theresiopol, carĭ şi adĭ se află acolo.

Fiind episódele enarate de d-l Malakovszky nu numaĭ interesante, dér unele şi preţióse din punct de vedere istoric, l'am îndemnat sĕ le scrie şi publice în fóia d-luĭ Székely, „Bácskai Közlöny“ pare-mi-se.

Acest Malakovsky ni-a enarat odată lupta dela Sighişóra şi ne spunea, că Petöfi a umblat şi pe la bateria luĭ şi că el l'a îndemnat sĕ se depărteze de lângă baterie, deóre-ce începeau a bate tare glónţele inimiculuĭ în ea. S'a dus la depărtare de-o puşcătură şi s'a aşedat la umbra unuĭ arbore, de unde privia lupta şi făcea însemnărĭ. Nu peste mult armata maghiară a început a-se retrage, apoĭ o luà la fugă, care încătrău. Fiindu-i bateria demontată total, tunarii parte omorîţĭ, parte răniţĭ, ér fuga generală, el încă apucà pe cal şi fugì în ruptul capuluĭ, temêndu-se a fi prins şi împuşcat de Ruşĭ ca polon, supus rusesc, ce nu era, dér se părea a fi după nume.

Acest domn, precum mi-aduc aminte, spunea, că Petöfi, când l'a vĕdut el, era în civil şi nu în uniformă. N'a putut fi déră acel oficer, la care i-a tăiat capul chirurgul Reichenberger.

Gavril Trifu,
prof. ord. prep. în pens.

Concert românesc în Deva.

— Ianuarie 1901.

Imbucurătoriul curent de a-se valida după putinţă pe teren cultural social românesc prin arangiarea de petrecerĭ, concerte, producţiunĭ teatrale ş. a. pentru diferite scopurĭ filantropice românescĭ, a aflat ecou şi la meseriaşiĭ românĭ din Deva.

Corul român gr. or. din Deva a arangiat în séra de 19 Ianuarie a. c. un concert împreunat cu representaţiune teatrală şi urmat de dans în sala „Redout“-eĭ din loc, în favorul bisericeĭ rom. gr. or. de aicĭ. Producţiunea în general a succes fórte bine, public a fost mult şi cu deosebire îmbucurător a fost, că inteligenţa într'un numĕr considerabil a asistat la producţiune, sprijinind ast-fel şi materialminte şi moralminte întreprinderea românéscă a măestrilor noştri şi inspirându-le speranţă de succes şi pe viitor.

Iţĭ era maĭ mare dragul sĕ audĭ rĕsunând spaţiósa sală a „Redout“-eĭ de cântărĭ naţionale românescĭ, ca „Vîrtutea străbună“ şi „Sună buciumul de-alarmă“, cântate cu însufleţire de corişti şi coriste îmbrăcaţĭ în pitorescul costum naţional, sub conducerea harniculuĭ învĕţător d-l Atan. Rocsa, care póte fi mândru de succesul obţinut.

Este incontestabil, că d-sa a avut partea leuluĭ în arangiare, fiind-că pe lângă instruarea şi conducerea coruluĭ, d-sa este autorul pieseĭ poporale „Zelmira“, ce s'a predat ca punctul prim din program.

Mult haz a produs d-l I. Nicula cu declamarea anecdoteĭ „Şéua şi ţiganul“ afară de program, şi şi maĭ mult cu imitarea „cum îşĭ spune Ioniţă lecţia în şcólă“, care a reprodus'o ca recompensă sgomotóselor aplause, ce l'au rechemat de repeţite-orĭ.

Producţiunea s'a încheiat cu „Căluşerul“ jucat de 10 tinerĭ românĭ, între carĭ un băiat de 7—8 anĭ cu numele Romul Gerendi a atras asupra sa admiraţia publiculuĭ, jucând alăturĭ de d-l învĕţător ca vătaf.

După producţiune, cu o horă mare şi frumósă s'a început jocul, care cu o însufleţire cum numaĭ Românul scie sĕ-şĭ petrécă — a durat până pe la órele 5 diminéţa.

In pausă un domn preot a ţinut un toast, îmbărbătându-i şi încurajindu-i în cuvinte frumóse pe arangerĭ, ca şi pe viitor sĕ maĭ dea ast-fel de ocasiunĭ plăcute publiculuĭ din Deva, sĕ lucre, sĕ înveţe, sĕ se cultive şi sĕ-şĭ şi petrécă românesce şi numaĭ românesce.

Ast-fel a decurs concertul coruluĭ român din Deva.

Un asistent.

NECROLOG. Subscrişiĭ cu inima înfrântă de durere anunţă tuturor consângenilor, amicilor şi cunoscuţilor, cum-că prea iubitul lor: soţ, tată, fiiu, ginere, vĕr şi cumnat **Pompeiŭ Grigoriţă**, profesor la gimnasiul fundaţional gr.-cat. din Năsĕud, după lungĭ şi grele suferinţe a adormit în Domnul, Duminecă, în 26 Ianuarie la 11 şi ½ óre a. m. în anul al 34 al etăţiĭ şi al 6-lea al preafericiteĭ sale căsĕtoriĭ. Rĕmăşiţele pămêntescĭ ale scumpuluĭ nostru defunct se vor aşeda spre eternul rĕpaus după ritul sânteĭ nóstre bisericĭ gr.-cat. Marţĭ, în 28 Ianuarie a. c. la 2 óre p. m. în grădina familiară a socrilor sĕĭ din Rĕstosnea. Rugaţi-vĕ pentru sufletul luĭ!

Rĕstosnea, în 26 Ian. 1902. Aurora Grigoriţă n. Ladó, ca soţie; Pompeiu Grigoriţă, ca fiiu; Macedon Grigoriţă şi Nastasia Grigoriţă, ca părinţĭ; Ioan Ladó şi Paraschiva Ladó, ca socrii; Iustina Şuteu, ca mătuşă; Vasilie şi Elisabeta, ca vĕr şi verişóră; Dionisiu Simon cu soţia: Mariţi n. Ladó; Iuliana şi Viorica, ca cumnat şi cumnate.

ULTIME SCIRI.

Berlin, 28 Ianuarie. „*Kreuzzeitung*“ accentuéză caracterul politic al visiteĭ archiduceluĭ Francisc Ferdinand la Petersburg. Diarul adaugă, că scopul cel maĭ principal al visiteĭ este prelungirea înţelegereĭ dintre Austro-Ungaria şi Rusia privitóre la Balcanĭ.

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureşianu.***
Redactor responsabil: ***Traian H. Pop.***

Dela „Tipografia A. Mureşianu" din Braşov,

se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aici înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandaţie.)

A eşit de sub tipar şi se află de vêndare la administraţia fóiei nóstre şi la libraria *Ciurcu* în loc:

Novele de Sienkiewicz: „Natură şi viéţă", „Sluga veche" şi „Ianco musicantul." Traducere de *I. C. Panţu*; o broşură de 192 pag. Preţul 80 bani + 5 bani porto.

De asemenea se recomandă:

I. C. Panţu: „In plasă". „In Baltă". „Cale grea". „La Códe". „La cârciuma lui Tiriplic." ***Schiţe din viéţa dela ţéră***. O broşură de 112 pag. cu preţul 40 bani + 5 bani porto.

I. C. Panţu: „***La têrg***", povestire din viéţa unui cioban. O broşură din 32 pag. cu preţul 16 bani + 3 bani porto.

Recompensele şi pedepsele în şcóla poporală, studiu pedagogic de *d. Darıı*, cu un adaus, 64 pag. format mare. preţul 60 bani, sĕ póte procura dela Tipografia A. Mureşianu, precum şi dela autor şi din librarii.

„Călindarul Plugarului"

pe anul comun 1902.

A apărut şi se póte procura dela *Tipografia A. Mureşianu* (Braşov) „**Călindarul Plugarului**" pe anul comun 1902.—Anul X.

Acest călindar, care se estinde pe 9 cóle de tipar format 8⁰ mare cuprinde:

In *partea calendaristică*: Cronologia anului 1902; Regentul anului; Sĕrbătorile şi alte dile schimbătóre; calculul sĕrbătorilor mai mari; Porturile etc. Urméză partea strict calendaristică: cele 12 luni ale anului cu sfaturi pentru plugari şi semnele de timp după calendarul de 100 de ani.

Urméză Genealogia domnitorilor; Taxele telegramelor şi postelor; Competinţe de timbru şi taxe; Scala timbrelor; Têrgurile din Ardeal, Bănat şi Ţéra ungurésca în ordine alfabetică şi apoi după lună şi di; Tîrgurile din Bucovina; Mĕsurile metrice etc.

In *partea literară* se găsesc bucăţi alese de cetit: „Cetatea dela Fâutânele"; (Moţul: Teofil Frâncu); „O scrisóre dela Muselim Selo" (poesie de G. Coşbuc); „Frumósa Irina" (baladă de St. O. Iosif); „Raze de primăvară" (poesie de Z Bârsan-Veturio); „Grăuntele de grâu" (de contele Lew Tolstoi); „Bĕtrânul clopotar" (Idilă de primăvară, (de W. Korolenko); „Lăcomia strică omenia" (Proverbe de Marion); „Două hiene" (fabulă, de Gavril Bodnariu); „Gâscele Ovreului" (anecdotă, de Cărăbuş).

Partea economică: „O ramură de producţiune şi avuţia naţională"; „Faceţi panză în casă" (ambele de Dr. G. Maior); „Economia": „Iernatul vitelor". — Urméză diferite poveţe; lectură distractivă, glume etc.

Călindarul are în frunte portretul lui *George Lazar*, cu biografia, (în partea literară.)

Un esemplar „Călindarul Plugarului" costă 25 cr. (50 bani), plus 5 bani porto postal. *Vêndĕtorilor se dă rabat cuvenit.*

Cursul la bursa din Viena

Din 28 Ianuarie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	119 70
Renta de corone ung. 4%	96 75
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	122.35
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4½%	101 30
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	121.25
Bonuri rurale ungare 4%	95.60
Bonuri rurale croate-slavone	94.50
Impr. ung. cu premii	182 25
Losuri pentru reg. Tisei şi Seghedin	182 25
Renta de argint austr.	100.85
Renta de hârtie austr.	100.70
Renta de aur austr.	120.50
Losuri din 1860.	145.50
Acţii de-ale Băncei austro-ungară.	16.32
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	672.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	655.25
Napoleondori.	19 03
Mărci imperiale germane	117.12½
London vista	239.27½
Paris vista	95.30
Rente de corone austr. 4%	97,90
Nota italiene	93 45

Cursul pieţei Braşov.

Din 29 Ianuarie n. 1902.

Banconota rom.	Cump.	18.94	Vênd.	18.98
Argint român.	Cump.	18.80	Vênd.	18.84
Napoleond'ori.	Cump.	19.—	Vênd.	19.04
Galbeni	Cump.	11.34	Vênd.	11.40
Ruble Rusesci	Cump.	127.—	Vênd.	128.—
Mărci germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcesci	Cump.	10.72	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100	Vênd.	101.—

Publicaţiune.

Imobilele aparţinĕtóre moştenirei după *Dr. Ferdinand Otroban* ce sunt specificate mai jos în mod amĕnunţit, **se vor vinde în 15 Februarie 1902** în cancelaria notarului public reg. Karl Schnell (Braşov, Strada Vămii Nr. 17—15) **prin licitaţiune publică**, ce se va ţiné acolo de bunăvoie, începĕnd dela órele 9 diminéţa.

Imobilele se vor vinde şi sub preţul fixat. Moştenitorii însă îşi reservă dreptul de a primi séu refusa ofertul făcut.

Ofertele se pot trimite şi înscris până la órele 9 a. m. din diua licitaţiei la notariul reg., care ţine licitaţia, şi acestea se vor deschide după terminarea licitaţiei verbale.

Condiţiunile amĕnunţite de licitare se pot vedé şi ceti în cancelaria notarului reg. Karl Schnell.

1. Casă de pétră indusă în cartea funduară din Braşov Nr. 2660, A † 5372 nrii top. şi situată în Braşov, str. Spitalului nr. 32 nou (430 vechiŭ) 13,000
2. Casă de pétră şi grădină indusă în cartea funduară din Braşov nr. 2660 A † 6193, 6194/1, nrii top. şi situată în suburbiul Blumena, str. Măestrilor, nr. 19 nou (33 vechiŭ) . 18,000
3. Casă de pétră, indusă în cartea funduară din Braşov nr. 2660 A † 5498/1 şi 5498/2, nr. top, situată în str. Stlui Ioan nr. 17 nou, (638 vechiŭ) 40,000
4. Casă de lemn, indusă în cartea funduară din Braşov nr. 2660 A † 3348, 3349, nrii top., situată în suburbiul Scheiu, Podul Creţului, nr. 107 nou (676 vechiŭ) 2000
5. **Villa din Predeal**, cu tot mobiliarul din ea şi cu aranjamentul, îndusă în cartea funduară din Braşov, nr. 10,961 A † 25,404/12 nr. top., situată imediat la graniţă 16,000
6. Casa cu şése apartamente de locuit, cu o mare grădină de póme, odăile folosite pentru locuinţă de vară. dimpreună cu mobiliarul, indusă în cartea funduară din Bacîfalu (Săcele) nr. 598 A † 1659/1, 1659/2, 1660, 1661, 1662, 1663, 1664, 1665 nrii top., situată în acea comună, nr. casei 446 20,000
7. Casa cu patru locuinţe şi grădină, indusă în cartea funduară din Bacîfalu nr. 598 A † 1358, 1359/2, 1360/2, 1361/2, 1362/2, 1363/2 1364/2, 1611 n-rii top., nr. casei 445 . 10,000
8. Aşa numita „*Villa Zona*" din *Elepatak* cu întreg aranjamentul. cu mobilele din ea, cu partea de drept la băi, la apa minerală, îndusă în cartea funduară din Elepatak nr. 3118 A † 1535, 1546/1, 1546/2, 1546/3, 1547, 2744 nr. top. cu maierişte 14,000
9. Casele induse în cartea funduară din Braşov, Nr. 2660 A † 5434 nr. top., şi situate Strada Porţii nr. 16 şi cel vechiŭ nr. 488, şi cea sub A † 5420 nr. top. din strada Spitalului nr. 11 nou şi 475 vechiŭ, amêndouĕ casele la olaltă (fostu Hotel Baroş) 130,000
10. Prima fabrică ung. de petroleu îndusă în cartea funduară din Braşov nr. 9852 A † 24801/1. 24801/2, 24801/3, 24801/4, 24801/5, 24801/6, 24801/7, 24801/8, cu edificiile ce se află: fabrica de petrol, cu licenţa de import de ţiţei, 2 cazane de transportat ţiţeiŭ . . . . 160,000 (materialul brut se vinde după preţul cumpĕrării, ér marfa gata după preţul pieţii).
11. Un loc de arat îndus în cartea funduară din Bacîfalu nr. 598 A † 1267 nr. top., situat în aşa numită Közép-kövecs . . 200
12. Locurile de arat din cartea funduară Bacîfalu nr. 598 A † 1567, 1568. 1569, 1571 nrii top., pe hotarul Timişului . . 800
13. Locul de arat îndus în cartea fund Bacîfalu sub nr. 598 A † 1580 nr. top., pe hotarul Timişului 100
14. Imobilele înduse în cartea funduară din Bardocz 79, 652, 152 şi din Füle 374, 296, 371 şi 372 şi anume: Int avilanu din Bardocz cu 2 locuinţe (Curia) grădină cu pomi şi sămĕnătură, móră de măcinat cu 2 petri, locuri îngrădite 108 jugĕre de sĕmĕnat, proprietate comasată cu locuinţe, 10 jugĕre fĕnaţe, 45 jugĕre pădure (partea numită tilalmas és ravaszlik düllö. In Füle, Stabilimentul vechiŭ, Usină de fer cu tóte acareturile, didirile, sesiuni, 240 jugĕre pădure pe hotarul Dobrota şi 474 jugĕre pădure de fag pe hotarul Csik-Szent-Simon. Tóte la olaltă 64,000
15. Locul de didire îndus în cartea funduară din Apacza nr. 1011 A † 1601/2, 1602/2, 1603/2 800

Vadiu de 10% din preţul imobilelor este a se depune în bani gata séu în hârtii de valóre, ér la oferte înscris este a se alătura şi vadiul.

Braşov, 16 Ianuarie 1902.

Moştenitorii rĕposatului
Dr. Ferdinand Otroban.

2-5

A V I S.

Prenumeraţiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face şi reinoiri şi când dela 1-ma şi 15 a fia-cărei luni.

Domnii abonaţi sĕ binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa ânărit şi sĕ arate şi posta ultima.

Administraţ. „Gaz. Trans.".

„Gazeta Transilvaniei" cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la libräria **Nic. I. Ciurcu** şi la **Eremias Nepoţii.**

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.